

Statens strålevern
Norwegian Radiation Protection Authority

STRÅLEVERN RAPPORT 2017:1

Årsrapport med årsregnskap 2016

Referanse:

Statens strålevern. Årsrapporten med årsregnskap 2016. StrålevernRapport 2017:01
Østerås: Statens strålevern, 2017.

Emneord:

Årsrapport, årsregnskap 2016

Resymé:

Rapporten inneholder årsrapportene med årsregnskapet for 2016.

Reference:

Annual Report and Account 2016. StrålevernRapport 2017:01
Østerås: Norwegian Radiation Protection Authority, 2017.
Language: Norwegian.

Key words:

Annual Report 2016

Abstract:

Annual report and accounts 2016.

Prosjektleder: Martin Høyby, avdelingsdirektør, avdeling plan og administrasjon
Godkjent:

Ole Harbitz, direktør

31 sider.

Utgitt 2017-02-13.

Form, omslag: 07 Media.

Statens strålevern, Postboks 55, No-1332 Østerås, Norge.

Telefon 67 16 25 00, faks 67 14 74 07.

E-post: nrpa@nrpa.no

www.nrpa.no

ISSN 1891-5205 (online)

StrålevernRapport 2017:1

Årsrapport med årsregnskap 2016

Statens strålevern

Norwegian Radiation
Protection Authority

Østerås, 2017

Innhold/Contents

1	Innledning	1
1.1	Samarbeidet med Helsedirektoratet	2
1.2	Arbeidet for Helse- og omsorgsdepartementet	2
1.3	Arbeidet for Klima- og miljødepartementet	3
1.4	Arbeidet for Utenriksdepartementet	4
1.5	Samlet	4
2	Introduksjon til virksomheten og hovedtall	5
2.1	Statens strålevern	5
2.2	Samfunnsoppdraget	5
2.3	Organisasjon	6
2.4	Hovedtall	7
3	Årets aktiviteter og resultater	7
3.1	Arbeidet for Helse- og omsorgsdepartementet	7
	3.1.1 Strålevernlovens områder	7
	3.1.2 Atomenergilovens områder	11
3.2	Arbeidet for Utenriksdepartementet	13
3.3	Arbeidet for Klima- og miljødepartementet	14
4	Styring og kontroll i virksomheten, jf. administrative føringer	16
5	Vurdering av framtidssutsikter	17
6	Årsregnskapet	17
6.1	Ledelsens kommentar til årsregnskapet 2016	17
6.2	Oppstilling av bevilgningsrapporteringen	17
6.3	Oppstilling av artskontorrapportering	18
7	Vedlegg	19

1 Innledning

Angitt i kortversjon har Strålevernet ingen vesentlige avvik sett i forhold til instruks og tildelingsbrev via Helsedirektoratet 2016. Produksjonen har skjedd innenfor de økonomiske rammer Strålevernet har hatt til disposisjon.

For å dekke behovet for økonomidata til støtte for ledelsens styringsbehov, benytter Strålevernet ny økonomimodell, standard kontoplan og periodisert regnskap etter Statens regnskapsstandarder fra 1.1.2014. Videre har Strålevernet program der vi systematisk og jevnlig gjennomgår temaene/hovedoppgavene (gitt av intern VP, instruks og tildelingsbrev mv) – med tanke på status, avvik og utfordringer. Dette gir en detaljert og ukomplisert innsikt for å styre og omstille etter departementenes behov for Strålevernets tjenester. Det at Strålevernet har kritisk masse til å utføre hovedoppgavene – men samtidig ikke er større enn at beslutninger effektivt kan følges opp, gjør oss elastiske og operative.

Strålevernet forvaltet i 2016 om lag 201 MNOK; hvor av 19 MNOK fra Klima- og miljødepartementet (KLD). Andelen fra Utenriksdepartementet (UD) var 72 MNOK - 46 MNOK av denne var til tilskudd.

Strålevernets myndighetsrolle på det nukleære området er krevende. Norges nukleære virksomhet står overfor store utfordringer når det gjelder helhetlig sikkerhet (inkl. sikring), videre drift, planlegging av dekommisjonering og håndtering av brukt brensel og radioaktivt avfall. Regjeringens beslutning om Nærings- og fiskeridepartementets (NFD) ansvar for finansiering av sikringstiltak der Institutt for energiteknikk (IFE) økonomi ikke strekker til, er viktig. Sikring av et stort antall sterke strålekilder i bruk i landet er også en betydelig utfordring. Den nylig vedtatte CBRNe-strategien legger føringer for beredskapsarbeidet. Trusselbildet er i endring (geopolitisk og terrorrelatert). Kriseutvalget for atomberedskap (KU) er aktivt med i videreutvikling av beredskapen og sikrer trygg tverrsektoriell håndteringsevne.

I spesialisthelsetjenesten er det fortsatt utfordringer knyttet til optimalisering i diagnostikk og særlig til berettiget bruk av røntgenbaserte modaliteter. Strålevernet har etablert god oversikt over strålekilder i landet i et fulldigitalisert og brukerstyrt register.

Kreftrisiko som skyldes UV og radon er for høy og krever myndighetenes fokus og forebyggende innsats i overskuelig fremtid.

Sikringsarbeidet ved nukleære anlegg er fulgt opp blant annet i tråd med tilrådingene i Det internasjonale atomenergibyrået (IAEA)/ International Physical Protection Advisory Service (IPPAS). Nytt koordineringsforum med Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM), Politiets Sikkerhetstjeneste (PST), Politidirektoratet (POD) og Tolletaten er etablert. En ny trusselvurdering fra PST er nær ferdigstilt og vil danne grunnlag for beslutninger om nye tiltak.

Strålevernet har behandlet et økende antall konsesjonssaker for anløp av reaktordrevne fartøy i norske farvann (4-doblet antall siden 2012), og har understøttet Forsvaret i forbindelse med etablering av en eventuell ny havn i nord. Risiko- og sårbarhetsanalyser er gjennomført.

På beredskapsområdet er en hendelse ved Halden-reaktoren håndtert av intern beredskapsstab, Kriseutvalget for atomberedskap (KU) og Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) er holdt orientert. Hendelsen ble fulgt opp med forsterket tilsyn gjennom 5 uker. Nytt nasjonalt laboratorienettverk er satt i drift i nært samarbeid med Mattilsynet. Strålevernet har videre styrket sin egenberedskap. KU har gjennomført årlig øvelse med et scenariet med flere samtidige nasjonale beredskapsutfordringer. Strålevernet har bidratt i utredningsarbeid vedr nasjonal helseberedskap.

Ny Strålevern forskrift ble vedtatt i desember 2016 etter omfattende arbeid med utarbeidelse av utkastet og gjennomføring av høring.

På e-helseområdet er målet god og rasjonell rapportering av dose- og frekvensdata, og samarbeidsavtale med NPR er inngått. På terapiområdet kom mye slik rapportering på plass i 2016.

Kunnskapsproduksjon til støtte for forvaltningen er videreført med finansiering fra EU, nordisk samarbeid (NKS), og Norges forskningsråd (NFR) blant annet til «CERAD - Centre of excellence».

Intensivert tilsyn og årvåkenhet overfor nukleær virksomhet er en realitet og styrkes ytterligere (sivil virksomhet i IFE og anløp av reaktordrevne allierte fartøy).

I henhold til CBRNe-strategien skal Kriseutvalget for atomberedskap videreføres og har i tillegg til å vedlikeholde 24/7-beredskap også nye utfordringer. Dette gjelder særlig utvikling av beredskap for det såkalte «7de scenariet», som kort forklart er et scenario som omfatter bruk av kjernefysiske våpen nær eller på norsk territorium.

Strålevernets tilsyn har hatt dokumentert god effekt og er også med trangere budsjetter et prioritert og potent virkemiddel for å bidra til nødvendige endringer. I tilsyn med spesialisthelsetjenesten er økt samarbeid med Helsetilsynet både en realitet og en forutsetning for rasjonell gjennomføring. På e-helseområdet, i vurderinger av nye metoder og i etableringen av partikkelterapi er det en forutsetning at vi lykkes med egen innsats i samarbeid med øvrige aktører i helsesektoren.

«Kvalitet i stråleterapi og trygg overvåkning av stråling til yrkeseksponerte og befolkning» er Strålevernets innspill til store satsinger 2018 og krever ekstraordinær finansiering utover rammen. Tiltakene vil blant annet sikre fortsatt trygg dosimetri i stråleterapi, videreført etterspurt nasjonal overvåkning av UV fra sola og et digitalisert yrkesdoseregister.

Strålevernet er avhengig av forvaltningsnær FoU for å gjennomføre trygg og oppdatert forvaltning.

1.1 Samarbeidet med Helsedirektoratet

Rammene for det faglige arbeidet for Helsedirektoratet er formelt sett delegasjonen av forvaltning av strålevernloven; men i praksis er samarbeidet fra tidligere videreført på særlig tre områder; folkehelsetjenesten (UV, radon), beredskap (i og utenfor KU) og spesialisthelsetjenesten (nye metoder, medisinsk strålebruk).

I mål- og disponeringsbrevet fra Helsedirektoratet er rammen for de administrative forholdene angitt – økonomi, rapportering mv. Disse har i dette første året med ny organisering, fungert greit og vært ukomplisert, men mer ressurskrevende enn tidligere. Dette gjelder også arbeidet i tilknytning til virksomhetsoverføring av administrative støttefunksjoner til Norsk Helsenett.

1.2 Arbeidet for Helse- og omsorgsdepartementet

I mars 2016 lanserte Strålevernet en oppgradert versjon av sitt elektroniske meldesystem (EMS) som opprinnelig ble lansert i 2004 som en nettbasert meldetjeneste for strålekilder. EMS bidrar til at Strålevernet til enhver tid har oversikt og kontroll over landets strålekilder. Ved utgangen av 2016 var det registrert over 20.000 strålekilder i Strålevernets meldesystem av typen røntgen, kapslede radioaktive kilder, åpne radioaktive kilder, MR, akseleratorer, laser, IPL og solarier. De viktigste endringer i systemet er knyttet til innlogging med ID-porten og integrasjon mot folkeregisteret for entydig identifisering av alle brukere, gjenbruk av offentlige data

(virksomhetsinformasjon hentes fra Enhetsregisteret), språkvalg (bokmål, nynorsk, engelsk), flere skjema tilpasset ulike typer strålekilder og bruksområder samt en bedre rapporteringsfunksjon/sporbarhet. Løsningen er effektiv fordi virksomhetene registrerer sine kilder én gang for sin egen og myndighetenes oversikt.

I 2016 gjennomførte Strålevernet 69 stedlige tilsyn med hjemmel i strålevernforskriften, deriblant noen omfattende sykehus tilsyn, tilsyn rettet mot andre spesielt risikoutsatte virksomheter samt fire hendelsesbaserte tilsyn. Et solstudio ble fulgt opp med to stedlige tilsyn etter at flere personer hadde blitt sterkt solforbrente etter soling på dette stedet. Til sammen ble det gitt 10 avvik og 2 anmerkninger ved disse to tilsynene, og Strålevernet politianmeldte virksomheten. Det ble til sammen gitt 86 avvik og 57 anmerkninger under de stedlige tilsynene som ble utført i 2016. For å dekke et større antall virksomheter gjennomførte Strålevernet i tillegg nettbaserte tilsyn med 184 virksomheter som bruker industrielle kontrollkilder, der det ble gitt totalt 284 avvik og 42 anmerkninger. En del av disse ble fulgt opp med stedlig tilsyn i tillegg.

Strålevernet deltok i og ledet arbeidet med European Action Week i november. Dette var et europeisk samarbeidsprosjekt mellom 18 land der tilsynsteam fra de ulike landene i løpet av en uke gjorde tilsyn med temaet berettigelse innen medisinsk bildediagnostikk. I Norge fikk 19 ulike virksomheter besøk av Strålevernet denne uken. Det arbeides nå med å analysere hvor hovedutfordringene ligger, men foreløpige resultater tilsier at mye ligger hos henvisende instans.

Strålevernets kvalitetssikringsmandat i Mammografiprogrammet ble ved årsskiftet (2016/2017) overført til de regionale helseforetakene. Samtidig ble en koordinatorstilling overført fra Strålevernet til Kreftregisteret for å ivareta kvalitetsutvikling i Mammografiprogrammet.

Strålevernet har videreført arbeidet med koordineringen av den nasjonale strategien for å redusere radoneksponeringen i Norge. I samarbeid med Helsedirektoratet har Strålevernet laget en tilsynsveileder slik at kommunene på en effektiv måte kan følge opp sitt tilsynsansvar for radon i skoler, barnehager og utleieboliger. Strålevernet har også gjennomført en kartlegging av nye boliger som viser at kravene til radonforebygging i dagens byggeregelverk har redusert radonnivået i nybygg betydelig.

I oktober skjedde et utilsiktet utslipp av radioaktiv jod fra et skadet brensellement ved IFEs reaktor i Halden. Strålevernet ble varslet om hendelsen dagen etter, og etablerte umiddelbart beredskap og varslet nasjonale og internasjonale myndigheter. Strålevernet fulgte opp hendelsen gjennom forsterket tilsyn og har fulgt tett IFEs oppfølging av hendelsen. Anbefalingene som ble gitt av IPPAS-teamet etter gjennomgangen i oktober 2015 har i løpet av året blitt fulgt opp. Strålevernet har i 2016 gjennomført to tilsyn på fysisk sikring for å følge opp dette. Søknad om fornyet konsesjon for atomanleggene på Kjeller og Brenselsinstrumenteringsverkstedet i Halden ble mottatt i desember 2016. Strålevernet vil utarbeide en innstilling til konsesjonen som leveres HOD i første kvartal i 2018.

1.3 Arbeidet for Klima- og miljødepartementet

Samarbeidet med Miljødirektoratet har i år blitt videreutviklet gjennom samarbeid ved behandling av søknader i forbindelse med import av petroleumsinstallasjoner som kan inneholde radioaktive stoffer, og ved gjennomføring av felles tilsyn av petroleumsinstallasjon. Strålevernet har også samarbeidet med Miljødirektoratets nullutslippsrapporten som ble oversendt KLD. Strålevernet har påbegynt samarbeidet med russiske myndigheter om forvaltning av industrier som håndterer naturlig forekommende radioaktive stoffer (NORM), under det norsk-russiske miljøvernssamarbeidet. Strålevernet er en del av HMS-regelverket for petroleumsindustrien. Gjennom forslag om endringer i Rammeforskriftens kapittel IX blir det synliggjort at Strålevernet er en forurensningsmyndighet i henhold til regelverket, og at regelverket omfatter radioaktivitet.

Forslaget er nå lagt fram og venter å bli vedtatt i statsråd. Strålevernet har arrangert en workshop i samarbeid med HERCA, franske og spanske strålevernsmyndigheter om implementeringen av EUs direktiv Basic Safety Standard om forvaltning av NORM og byggematerialer.

1.4 Arbeidet for Utenriksdepartementet

Strålevernet har jobbet med tilrettelegging for og utarbeiding av grunnlag for tre nye samarbeidsprosjekter med amerikanske myndigheter knyttet til grensekontroll og deteksjon av strålekilder i Ukraina. Samarbeidet med Russland har hatt hovedfokus på aktiviteter knyttet til ferdigstillelsen av infrastruktur i Andrejevbukta, slik at utskipping av brukt brensel kan starte som planlagt i 2017. Det ble jobbet tett med UD i forbindelse med forberedelser til og deltagelse på toppmøtet i Washington i Nuclear Security Summit i april. Statsministeren fikk i denne anledning en forberedende orientering på Strålevernet. Norges innsats både i Russland og i Ukraina og gjennomføringen av Iranavtalen, ved å verifisere transport av ikke-anriket uran fra Kasakhstan til Iran, ble særlig omtalt på NSS.

1.5 Samlet

Den faglige produksjon i 2016 har skjedd med en forankring i «Strategisk plan for perioden 2015-2017». Jeg er fornøyd med samlet måloppnåelse i 2016 og det er utført et godt bidrag til å oppfylle fastsatte hovedmål.

Som direktør for Statens strålevern er jeg tilfreds med å konstatere at ledere og medarbeidere – hver især – på en god måte har bidratt til at årets resultater er tilfredsstillende.

Østerås og Tromsø, 26.januar 2017

Ole Harbitz
Direktør

2 Introduksjon til virksomheten og hovedtall

2.1 Statens strålevern

Statens strålevern har siden 01.januar 2016 vært en etat i Helsedirektoratet – med myndighets- og fagdirektoratsoppgaver for Helse- og omsorgsdepartementet (HOD), Klima- og miljødepartementet (KLD) og Utenriksdepartementet (UD).

Opgavene til Statens strålevern går fram av instruks. Den forplikter Statens strålevern på alle mandatområdene – og en konsekvens av den er at Strålevernet først og fremst må holde departementene à jour om overordnet vurdering av resultater, måloppnåelse, utviklingstrekk, de viktigste prioriteringene og eventuelle avvik.

Grunnlaget for den formelle dialogen med departement er tildelingsbrevet til Helsedirektoratet og mål- og disponeringsbrev fra Helsedirektoratet. Disse dokumentene samt Strålevernets overordnede virksomhetsplan utgjør underlaget for de detaljerte virksomhetsplaner.

Strategisk plan angir våre ambisjoner for perioden 2015–2017, hvilke vesentlige endringer Statens strålevern skal få til og effekten i og for samfunnet.

Den strategiske planen er et ledelsesverktøy; den handler om prioritering innenfor ressursrammen, den handler om å bli målt på prioriteringer – og den handler om å legge forholdene til rette for nye oppgaver og effekter.

- Strålevernet utfører oppgaver i flere sektorer med betydelige ressurser for HOD, KLD og UD, og har i tillegg en rådgivende funksjon overfor andre departementer.
- Strålevernet har oppgaver i det internasjonale arbeidet for å fremme strålevern, atomsikkerhet, kjernefysisk trygghet, nedrustning og ikke-spredning.
- Kriseutvalget for atomberedskap som Strålevernet leder, er tillagt et sektorovergripende mandat for å sikre koordinert krisehåndtering.
- Strålevernet utgjør ett helhetlig, nasjonalt behovsdekkende, robust fag- og forvaltningsmiljø med effektiv ressursbruk.
- Det finnes i svært liten grad tilsvarende eller overlappende kompetanse i andre fagetater.
- Mange av Strålevernets oppgaver er gjensidig avhengige av hverandre. Bredden i Strålevernets portefølje og oppdragsgivere bidrar til å opprettholde et tilstrekkelig stort og bredt fagmiljø («kritisk masse»).
- Fleksibel bruk av personell sikrer rimelig og tilstrekkelig beredskap til å håndtere alt fra mindre hendelser som skjer ofte til store sjeldne atomulykker og hendelser.

2.2 Samfunnsoppdraget

Statens strålevern arbeider for å redusere negative følger av stråling. Statens strålevern utøver sitt samfunnsoppdrag bl.a. ved å forvalte regelverk, føre tilsyn, informere, gi råd og veilede, forvalte kunnskap og forske for å:

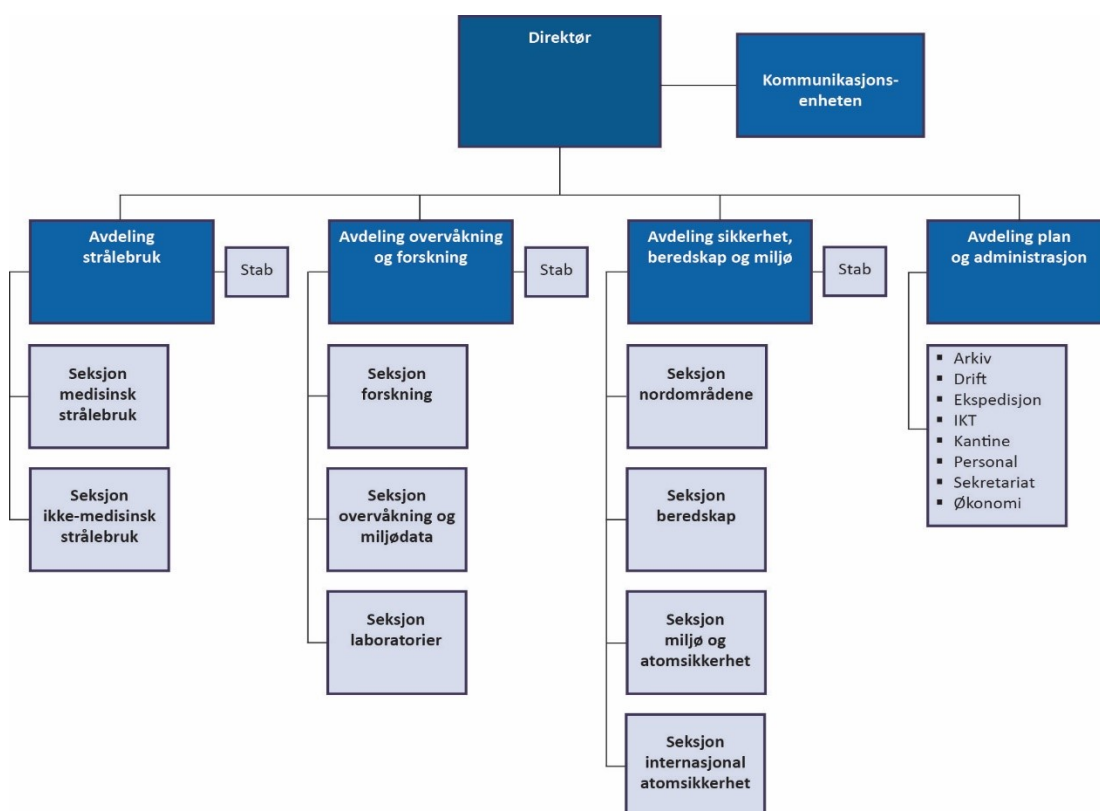
- påse riktig og forsvarlig håndtering av strålekilder

- påse riktig og forsvarlig medisinsk strålebruk
- påse forsvarlig håndtering av avfall og utslipp
- bidra til reduserte stråledoser fra radon og UV
- påse atomsikkerhet nasjonalt og bidra til atomsikkerhet internasjonalt
- sikre en forsvarlig atomberedskap med god krisehåndteringsevne.

2.3 Organisasjon

Statens strålevern er lokalisert i Bærum og har en seksjon (nordområdene) i Troms.

Virksomheten er organisert slik:

Ved utgangen av 2016 var det 129 tilsatte, som tilsvarer 118 årsverk.

Ledelsen består av:

- Direktør Ole Harbitz
- Kommunikasjonsdirektør Anne Marit Skjold, direktørens stab
- Avdelingsdirektør Hanne Kofstadmoen, avdeling strålebruk
- Avdelingsdirektør Unn Hilde Refseth, avdeling overvåkning og forskning
- Avdelingsdirektør Per Strand, avdeling sikkerhet, beredskap og miljø
- Avdelingsdirektør Martin Høiby, avdeling plan og administrasjon.

2.4 Hovedtall

Hovedtall for 2016:

Beskrivelse	
Årsverk	119
Antall tilsatt	129
Driftsutgifter i MNOK (lønn* og drift**)	140
Lønnsandel av driftsutgifter	0,611
Lønnsutgifter per årsverk i NOK	718 487

* Drift av enheter og fellesutgifter

** Lønn og sosiale utgifter

3 Årets aktiviteter og resultater

3.1 Arbeidet for Helse- og omsorgsdepartementet

3.1.1 Strålevernlovens områder

Revisjon av strålevernforskriften

Ny strålevernforskrift ble vedtatt av regjeringen i desember og trådte i kraft 1. januar 2017. Strålevernet var ansvarlige for å gjennomføre alminnelig høring og forberedelsene ble gjort i samråd med HOD. I høringen ble det foreslått en revisjon av hele forskriften og enkelte endringer i strålevernloven. Hovedsakelig mottok Strålevernet høringsinnspill knyttet til det medisinske kapittelet. Tilbakemeldingene var i stor grad positive, noen av virksomhetene ga uttrykk for at det vil ta noe tid å innrette seg etter enkelte nye krav. Strålevernets oppsummering av høringsuttalelsene og tilråding til ny forskrift ble oversendt departementet i november og forskriften ble fastsatt i statsråd i desember. Ny strålevernforskrift inneholder både strukturelle og innholdsmessige endringer sammenlignet med 2010-forskriften. Forskriften implementerer også det nye strålevernordirektivet i EU; European Basic Safety Standard – Rådskolektiv 2013/59/Euratom (EU-BSS), så langt det er praktisk mulig eller hensiktsmessig å gjennomføre per i dag.

I løpet av 2016 ble fristen for å innføre alderskontroll i solarier utsatt til 1. januar 2017. Strålevernet har i 2016 revidert veileder til solstudioeiere og utarbeidet informasjonsmateriell relatert til nye forskriftskrav.

Strålevernet har etablert forvaltningspraksis for å ivareta forbudet mot sterke laserpekere, og tilhørende veiledermaterieell ble revidert i 2016. Strålevernet har også hatt et samarbeid med Tolldirektoratet om tilbakeholdelse, beslag og destruksjon av laserpekere. Samarbeidsavtale og tilhørende instruks er ferdigstilt.

Spesialisthelsetjenester

Strålevernet har startet arbeidet med å etablere et nasjonalt system for overvåking av medisinsk strålebruk, basert på et standardisert og harmonisert system for rapportering av aktivitets- og

dosedata fra virksomhetene. Strålevernet har inngått en samarbeidsavtale med Norsk Pasientregister (NPR) som nøkkelregister for å redusere behovet for dobbeltrapportering. Kreftregisteret er også koblet på prosjektet for ytterligere å redusere dobbeltrapportering. Rapportering av aktivitets- og dosedata skal i fremtiden gjøres til NPR i henhold til NPR-meldinger. Det er ferdigstilt to NPR-meldinger, en for innrapportering av data fra stråleterapi og en fra bildediagnostikk, bildeveiledet intervensjon og nukleærmedisin. Status stråleterapi: Testdata er rapportert til NPR fra Helse Bergen HF og Oslo universitetssykehus (OUS HF). Implementering av rapporteringssystemene pågår for de resterende stråleterapiavdelingene. Det er forventet at rapportering til NPR innen stråleterapi er klar for produksjon av data for 2017. Status bildediagnostikk, bildeveiledet intervensjon og nukleærmedisin: Virksomhetene arbeider med å etablere systemer for rapportering av aktivitetsdata fra Radiologisk informasjonssystem (RIS), noe som er utfordrende og tidkrevende. Det er store forsinkelser i dette arbeidet, primært relatert til utfordringer med implementering av felles RIS-PACS (PACS=Picture Archiving and Communication System) løsninger i regionene. Helse-Midt Norge har felles RIS-PACS på plass og har levert testdata for aktivitetdata for kvalitetssikring hos NPR. Krav til automatisk dosemonitorering, som er en forutsetning for automatisk rapportering av dosedata innen røntgen til NPR, ble forskriftsfestet i ny strålevernforordning av 1.1.2017 med en 3 års implementeringsperiode. Strålevernet og NPR planlegger en tettere oppfølging av de 4 helseregionene for å sikre fremdrift i prosjektet. Strålevernet jobber med å utarbeide en kravspesifikasjon for uttrekk av aggregerte data fra NPR til Strålevernet, samt etablere datatekniske løsninger for å motta data fra NPR.

Strålevernet har gitt innspill til Helsedirektoratet i deres arbeid med å etablere en nasjonal strategi for riktig bruk av radiologi. Strålevernet har identifisert behov for etablering av nasjonale henvisningskriterier og videre implementering av disse i kliniske beslutningsstøttesystemer som er koblet opp mot henvisende legers elektroniske henvisningssystemer. Strålevernet har anbefalt HOD og Helsedirektoratet å adoptere og tilpasse allerede etablerte sett av evidensbaserte henvisningskriterier (f.eks. iGuide eller iRefer), da det er svært ressurskrevende å etablere og oppdatere slike henvisningskriterier. Norge er invitert til å pilotere iGuide. Helse Bergen HF er interesserte i å utføre en slik pilot, men et pilotprosjekt er så langt ikke blitt finansiert.

Strålevernet er fullverdig aktør i Nye Metoder og har som oppgave å påse at strålevernmessige aspekter blir ivaretatt i forbindelse med implementering av nye metoder. Strålevernet har bidratt med egnethetsvurderinger, deltatt på Bestillerforum RHF og ulike dialogmøter og seminarer. Bestillerforum RHF har bestilt totalt ca. 15 metodevurderinger som involverer stråling, der 3 metoder omhandler bruk av radiofarmaka. 6 av metodene til hurtig metodevurdering er ikke påbegynt, da ingen leverandører har levert dokumentasjonspakke. Strålevernet har formelt blitt involvert i kun 3 av metodevurderingene. Strålevernet jobber med å etablere samarbeidsavtaler, arbeidsprosesser og maler, samt å etablere en pool av nasjonale fagekspertene innen strålevern for å sikre god samhandling mellom aktørene i systemet.

Strålevernet har en persondosimetritjeneste som tilbyr persondosemålinger til virksomheter i Norge. De siste årene har mellom 8500–9000 personer årlig brukt persondosimeter fra denne tjenesten. De høyeste doseavlesningene gjøres fremdeles hos kardiologer, selv om dosene har blitt lavere de 2-3 siste årene også i denne gruppen. Det grunn til å tro at sistnevnte er en direkte effekt av Strålevernets fokus på denne gruppen under tilsyn. Strålevernet har kartlagt behovene som må ligge til grunn for en modernisering og videreutvikling, og vi vet hvilke tjenester og målinger vi ønsker å tilby i fremtiden. En videreutvikling av tjenesten avhenger av ny dataløsning.

Det er etablert en intern gruppe ved Strålevernet som skal ivareta Strålevernets oppgaver knyttet til en etablering av protonterapi i Norge. Strålevernet har kontakt med strålevernmyndighetene i Sverige og Danmark, som begge ligger foran Norge i etablering av et slikt behandlingstilbud. Strålevernet har jobbet for å bygge opp ytterligere kompetanse om partikkelterapi. Dette er gjort gjennom deltagelse på nasjonale møter og konferanser der partikkelterapi/protonterapi har vært tema. Vi har også deltatt på et internasjonalt erfaringsseminar i regi av det svenske

protonterapi senteret, som startet opp med pasientbehandling i 2015. Det er behov for å involvere Strålevernet tidlig i nasjonal planlegging av et protonanlegg.

Strålevernets kartlegging av strålevernkompetanse for ulike helseprofesjoner viser variasjon i innhold og omfang mellom utdanningsinstitusjoner for samme helseprofesjon, og lavere kunnskapsnivå enn det EU og den internasjonale strålevernorganisasjonen anbefaler for mange helseprofesjoner. Rapporten fra Strålevernet har blitt fulgt opp av de ulike utdanningsinstitusjonene og av alle de regionale helseforetakene, og Strålevernet har tidligere gitt tilbakemelding om dette arbeidet. Det er opprettet dialog med de ansvarlige for spesialistgodkjenningene for leger i Helsedirektoratet, og Strålevernet vil ha mulighet til å gi høringsinnspill på læringsmålene i de ulike legespesialistutdanningene når disse kommer på høring januar 2017.

Folkehelsetjenester

Strålevernet har videreført arbeidet med koordineringen av den nasjonale strategien for å redusere radoneksponeringen i Norge. Den tverrsektorielle koordineringsgruppen, som består av ulike etater med virkemidler på radonområdet, hadde møte i november. Koordineringsgruppen fungerer som et viktig møtested for informasjonsutveksling og arbeidet med strategien foregår sektorvis eller i samarbeid mellom to eller flere etater.

I samarbeid med Helsedirektoratet har Strålevernet laget en tilsynsveileder slik at kommunene på en effektiv måte kan følge opp sitt tilsynsansvar for radon i skoler, barnehager og utleieboliger. Tilsynsveilederen, som er knyttet opp mot den generelle tilsynsveilederen på miljørettet helsevern-området, ble presentert av etatene i fellesskap på en landsdekkende kommunesamling i mai. Strålevernet har også gitt innspill til en tilsynskampanje om inneklima i skolebygg, inkludert radon, som mange kommuner deltar i denne vinteren.

I vintersesongen gjennomførte Strålevernet en kartlegging av radon i boliger bygget etter at nytt byggeregelverk med krav til forebyggende radontiltak ble innført (TEK10). Resultatene fra kartleggingen viser at kravene til radonforebygging har hatt svært god effekt. For eksempel er radonnivået i eneboliger halvert sammenlignet med tidligere og andelen over grensene er betydelig redusert. Kartleggingen danner også grunnlag for Strålevernets innspill til arbeidet med nytt byggeregelverk. Strålevernet har gjennomført en kartlegging av og utarbeidet en rapport om radonnivåene på Svalbard. Formålet var å vurdere om strålevernforskriftens bestemmelser på radon skulle gjøres gjeldende der. Kartleggingen viste at radonnivåene på Svalbard er lave, og Strålevernet ser det derfor ikke som hensiktsmessig ut fra et kost-nytte-perspektiv å pålegge skoler, barnehager og utleieboliger på Svalbard å måle radon.

I november ble det arrangert en nordisk workshop om radon, med deltagere fra de andre nordiske strålevernmyndighetene. Hensikten var å styrke det nordiske samarbeidet på radonområdet. Ulike temaer for samarbeid ble identifisert, og ny workshop er planlagt i løpet av 2018.

I Norge er det svært begrensede data om eksponering for thoron, en variant av radon med kortere halveringstid. En kartlegging i 22 boliger fra 1980 har vært det eneste grunnlaget for å anslå dosebidraget til befolkningen. Strålevernet vil i første omgang få oversikt over utsatte områder, det vil si områder med høy naturlig bakgrunn av thorium i berggrunnen. I 2016 ble det derfor igangsatt et prosjekt for å få kunnskap om thoron eksponering utendørs og innendørs i områder rundt Ulefoss, i ulike avstander fra Fensfeltet.

Strålevernet har fulgt opp forslagene i Folkehelseinstituttets kunnskapsoversikt om føflekkreft ved gjentatt informasjon om solbeskyttelse, spesielt før påske- og sommerferie. Videre leder Strålevernet et forskningsstudie som ser på ulike kost-nyttevurderinger av tiltak som kan redusere forekomst av føflekkreft, deriblant et solarieforbud i Norge. Strålevernet har for tiden presidenten i Euroskin, en vitenskapelig forening med målsetting å redusere forekomst og dødelighet av hudkreft. Vi arrangerte en internasjonal workshop i høst og resultatet av den er felles anbefalinger

for hudkreftforebygging. Strålevernet har også satt i gang forarbeid for å utarbeide en nasjonal UV- og hudkreftstrategi, og workshopen var et bidrag til dette.

Nettverket for overvåking av UV fra sola har snart gitt 21 års serier med data av høy kvalitet dokumentert gjennom flere blindtestmålinger. Data brukes bl.a. for kvalitetskontroll av UV-varslene på yr.no og til informasjonsformål. Data fra nettverket brukes i kapittelet om UV and Ozone in the Arctic, i årlige State of the Climate rapporter, som utgis av The American Meteorological Society. Dataproduktene vi leverer inkluderer i dag bl.a. UV-indeks, UVA og UVB, og UV-produkter knyttet til effekter på vitamin-D produksjon, DNA, planter og fiskeegg, i tillegg til geofysiske data som skyoptisk tykkelse og totalozon. Videre benyttes data til validering og utvikling av UV-kart, for å kunne beregne historisk eksponering for hele landet. I 2016 har vi levert data til en epidemiologisk studie av føflekkreft, og en studie om sammenheng mellom vitamin-D nivå i blodprøver fra Hordaland og målinger av vitamin-D aktiv UV i Bergen. Instrumentene i UV-nettverket er nå modne for utskifting grunnet slitasje og et arbeide for fornying av instrumenteringen er igangsatt. Det har vært en særlig innsats for å beregne doser av UV og synlig lys for personer med lav toleranse for sol, spesielt porfyri pasienter. I samarbeid med Haukeland sykehus og universitetet i Bergen har vi utviklet en forenklet modell for eksponering til sol, som tar hensyn til orientering av hudflate, tid og dato, sted, skydekke og bakkerefleksjon, og hvordan omgivelsene skygger for direkte sol og stråling spredt fra himmelen. Metoden har vist at skygge er et av de viktigste tiltakene for å begrense eksponeringen til befolkningen, og at tilrettelegging for skygge på offentlige steder vil være et viktig bidrag i den nye UV- og hudkreftstrategien Strålevernet har fått i oppdrag å lede arbeidet med.

Næringsmidler, fôr

Samarbeidet med Mattilsynet om gjennomføringen av Strategi for forvaltning av radioaktivitet i fôr og næringsmidler pågår. Det vil være behov for å jobbe videre med datahåndtering og mer effektiv rapportering mellom Strålevernet og Mattilsynet. Strålevernet har fått utviklet et verktøy for registrering av prøver via mobiltelefon som kan bidra til å effektivisere datahåndteringen. Denne «mobil-app'en» er testet av sopp- og nyttevekstforeningen, som hvert år bidrar med feltinnsamling av sopp-prøver.

Laboratoriene i det nasjonale målenettverket for mat (LORAKON) fikk i 2016 tilskudd for å sikre at de ble fullt operative i løpet av året

Arbeidet med å beregne stråledoser til den norske befolkningen fra radioaktivitet i mat og drikke i 2015 viste behov for mer kunnskap om naturlig radioaktivitet i flere matvarer. I 2016 ble det derfor gjort en landsdekkende kartlegging av sau og undersøkelser av utvalgte arter sjømat for å få mer kunnskap om naturlig radioaktivitet i norsk kosthold. I samarbeid med Havforskningsinstituttet og Mattilsynet er det igangsatt et eget prosjekt for menneskeskapt og naturlig radioaktivitet i oppdrettslaks, og resultatene vil rapporteres i løpet av mai 2017.

Strålevernet bidrar i Vitenskapskomiteens sitt arbeid for mattrygghet med risikovurdering av radioaktivitet i mat ved dagens nivåer og ved evt. endring av tiltak/grenseverdier og innføring av EUs grenseverdier for beredskap.

Strålevernet har gitt opplæring og brukerstøtte til de lokale laboratoriene i en oppstartfase. Vi har også gjennomført kvalitetskontroll med laboratorienes målinger.

Etter Tsjernobyl-nedfallet i 1986 ble det etablert omfattende observasjonssoner for slaktedyr, og det er fortsatt ikke tillatt å levere dyr til slakt fra observasjonssonene før de er kontrollert. Sammen med Mattilsynet har Strålevernet gått igjennom og vurdert et stort datasett, slik at antall observasjonssoner kunne reduseres i 2016. Strålevernet overvåker utviklingen av Cs-137 i utmarksbeitende dyr hver sommer, og i år var det flere dyr som måtte nedfôres sammenlignet med fjoråret.

Atomberedskap

Statens strålevern oppdaterer trusselvurderingen på vegne av Kriseutvalget for atomberedskap. Hovedvekt nå er på endringer i trusselbildet grunnet økt militær tilstedeværelse i nord, sikkerhetspolitiske forhold, terror og sikringshendelser.

Strålevernet har opprettholdt 24-timers tilgjengelighet gjennom hele året, og håndtert større og mindre hendelser. Spesielt omfattende var håndtering av lekkasjen fra IFEs reaktor i Halden i oktober og november. Målekapasitet har blitt styrket med innkjøp av nye instrumenter, inkludert ved Strålevernets enheter i Nord-Norge. Overvåkingen av radioaktivitet i luft har blitt forbedret gjennom etablering av en luftfilterstasjon på Ørlandet i Sør-Trøndelag. Krisehåndteringsevnen er styrket gjennom trening og øvelse av Strålevernets beredskapspersonell. Kriseutvalgets operasjonsrom hos Strålevernet har blitt vesentlig oppgradert. Strålevernet har vært pådriver for aktiviteter i Kriseutvalget, hos rådgivere og hos Fylkesmenn.

Strålevernet deltok i arbeidet med rapporten «Utredning av integrert beredskapsmodell for helseforvaltningen», som ble oversendt departementet 29.2.2016.

Statens strålevern deltok på fagdag om Nasjonal helseberedskapsplan og Sivilt beredskapssystem, for helsesektoren hos Helsedepartementet i november 2015 der Helsedirektoratet ble gitt ansvar for videre prosess. Våre innspill til Sivilt Beredskapssystem og Helseberedskapsplan ble oversendt Helsedirektoratet i 2016.

I forbindelse med 30-års markeringen for Tsjernobyl-ulykken arrangerte Statens strålevern i april 2016 et seminar om atomberedskap på Lillehammer. Seminaret tok opp erfaringer Statens strålevern har gjort seg etter atomhendelsene i Tsjernobyl og Fukushima, og hvordan disse erfaringene kan nyttiggjøres for å håndtere trusler og utfordringer for dagens og framtidens atomberedskap.

Sikring av strålekilder

Det er innført ny endret forvaltningspraksis med skjerpede krav til sikring av sterke radioaktive strålekilder; kilder som benyttes innen industriell radiografi og loggevirksomhet. Retningslinjene omfatter nærmer 80 virksomheter og flere hundre radioaktive kilder.

Strålebruk på IFE, se for øvrig punkt 3.1.2

For å sikre en tydeligere og mer helhetlig forvaltning har Strålevernet samlet IFEs 13 bruksgodkjenninger etter strålevernforskriften til én samlegodkjenning. Denne bidrar også til en enklere og mer effektiv forvaltning, og gir anledning til sette nye vilkår som bl.a. omfatter sikring av alle radioaktive kilder ved instituttet.

Det ble åpnet tilsynssak mot Institutt for energiteknikk som en av landets største og mest komplekse strålebrukere, hvor tema var sikring av kilder og anlegg underlagt strålevernforskriften og forskrift om objektsikkerhet. På grunn av kompleksiteten i denne saken er tilsynssaken ikke lukket og IFE er fremdeles under tilsyn.

3.1.2 Atomenergilovens områder

Institutt for energiteknikk

Den 24. oktober skjedde et utilsiktet utslipp av radioaktiv jod fra et skadet brenselement ved IFEs reaktor i Halden. Strålevernet ble varslet om hendelsen dagen etter, og etablerte umiddelbart beredskap og varslet nasjonale og internasjonale myndigheter. Deretter arbeidet IFE med å tette utslippet fra brenselementet, og dette arbeidet ble avsluttet i slutten av november. Strålevernet fulgte opp hendelsen gjennom forsterket tilsyn og har fulgt IFEs oppfølging av hendelsen tett.

Utslippene i forbindelse med hendelsen var lave og under de tillatte grensene gitt i utslippstillatelsen.

Strålevernet har gjennomført 17 tilsyn ved IFEs anlegg, der et av tilsynene har strukket seg over 5 uker. Til sammen har det ved tilsynene blitt gitt 6 avvik og 7 anmerkninger. Strålevernet gjennomførte også tilsyn med nedbemanningen ved IFE. Siden IFE fortsatt er under intensivt tilsyn fører Strålevernet tilsyn med møtene i sikkerhetskomiteen og har i 2016 vært til stede ved 16 av møtene.

IAEA har gjennomført både uanmeldte og planlagte inspeksjoner for å kontrollere beholdningen av nukleært materiale og at det ikke foregår udeklarte aktiviteter ved IFEs anlegg. Den årlige, planlagte hovedinspeksjonen ble gjennomført i juni. I tillegg ble to uanmeldte tilsyn gjennomført av IAEA og Strålevernet. Ved Strålevernets tilsyn med tema safeguards, gjennomført 27. april, ble det oppdaget vann i en brønn ved det operasjonelle lageret for bestrålt brensel på Kjeller. Dette har blitt fulgt opp og IFE har rapportert fortløpende om sine undersøkelser av lageret. Undersøkelsene så langt indikerer at selve betongblokken som lagerbrønnene er innstøpt i er tett, og at vannet antakeligvis har kommet fra overflaten. IFE har igangsatt tiltak for å motvirke tilførsel av vann. Undersøkelse av avrenningskummer på IFEs område viser funn av nuklider. Nærmere undersøkelser viser at disse nuklidene ikke kan komme fra lageret for bestrålt brensel, men antakeligvis er fra tidligere historiske aktiviteter ved IFE. IFEs arbeid med opprydning av dette følges tett opp.

I JEEP I stavbrønn er det tidligere funnet fukt. IFE har over lengre tid undersøkt integriteten til brenselet, og dette er en pågående sak som Strålevernet følger tett opp.

Anbefalingene som ble gitt av IPPAS-teamet etter gjennomgangen i oktober 2015 har i løpet av året blitt fulgt opp. Strålevernet ga IFE pålegg om å styrke den fysiske sikringen. Strålevernet har i 2016 gjennomført to tilsyn på fysisk sikring for å følge opp dette.

Strålevernet har deltatt i arbeidsgruppen opprettet av Nærings- og fiskeridepartementet for oppfølging av konseptutvalgsutredningene (KVU-ene) vedrørende fremtidig dekommisjonering av de nukleære anleggene i Norge og oppbevaring av radioaktivt avfall, og tilhørende kvalitetssikringsprosess (KS1). Anbefalingene fra KVU/KS1 vil videre bli fulgt opp bl.a. i forbindelse med IFEs søknad om fornyet konsesjon for atomanleggene på Kjeller og Brenselsinstrumenteringsverkstedet i Halden mottatt i desember 2016, og ved vurdering av IFEs dekommisjoneringsplaner mottatt i desember 2016.

Strålevernet har laget en tidsplan for arbeidet med å gjennomgå søknaden og utarbeide en innstilling til konsesjonen. Innstillingen skal leveres i første kvartal i 2018.

Arbeid med konsesjoner for anløp av reaktordrevne fartøy

Strålevernet har fortløpende avgitt innstilling til konsesjon for det økte antall anløp av reaktordrevne fartøy til norsk havn og farvann. Det har blitt arbeidet videre med risiko- og sårbarhetsanalyser som bakgrunn for å styrke beredskapsplanverket ved anløp av reaktordrevne fartøy ved Haakonsværn. Det har også blitt arbeidet med planverk for en eventuell ny havn i nord.

Strålevernet har inngått et samarbeid med australske strålevernsmyndigheter (ARPANSA) for å utveksle informasjon og erfaring med anløp av reaktordrevne fartøy. I den forbindelse foretok Strålevernet og ARPANSA et besøk ved Haakonsværn. Det planlegges for et besøk ved en havn for anløp av reaktordrevne fartøy i Australia, og gjennomgang og sammenlikning av norsk og australsk regelverk.

3.2 Arbeidet for Utenriksdepartementet

Atomhandlingsplanen

Det kom inn 10 nye søknader om midler fra Atomhandlingsplanen. To søknader ble innvilget, disse innebar ettårig videreføring av NGO-enes samarbeid med russiske partnere. I tillegg ble det gitt tilskudd til videreføring av samarbeidet med amerikanske myndigheter om styrket sikkerhet i Ukraina. Forøvrig ble en søknad trukket og en søknad vil bli behandlet i 2017, når neste års bevilgningen foreligger. Av de avslåtte søknadene er tre avslag påklaget.

Det var totalt 19 pågående prosjekter tilknyttet Atomhandlingsplanen i 2016. I løpet av året ble 25 fremdrifts- og sluttrapporter behandlet. Det har vært avholdt 5 møter i UDs rådgivende utvalg.

Årlig informasjonsmøte med aktørene som mottar midler i handlingsplanen ble arrangert i januar

Internasjonalt arbeid

Strålevernet har gjennomført befarings- og Atomflot for å følge opp og kontrollere norskledede prosjekter. I tillegg har Strålevernet deltatt på møter mellom samarbeidspartnere som gjennomfører prosjekter ved Atomflot, Kola- og Leningrad kjernekraftverk.

Fra arbeidet i Ukraina kan det spesielt trekkes frem at UD i april signerte en MoU med State Department, USA. Strålevernet har jobbet med tilrettelegging for dette og utarbeiding av grunnlag for tre nye samarbeidsprosjekter med amerikanske myndigheter knyttet til grensekontroll og deteksjon av strålekilder i Ukraina. Det internasjonale samarbeidet med ukrainske myndigheter knyttet til utvikling av overordnet regelverk for medisinsk stråling, sikkerhet i uranindustrien og for radioaktivt avfall er slutført.

Samarbeidet med Russland har hatt hovedfokus på aktiviteter knyttet til ferdigstillingen av infrastruktur i Andrejevbukta, slik at utskipping av brukt brensel kan starte som planlagt i 2017. Samarbeid med strålevernsmyndigheter med ansvar for regulering og kontroll av arbeidet i Andrejeva har vært viktig i denne fasen. Varslingsprosedyrer under den bilaterale varslingsavtalen med Russland, signert i september 2015 er blitt prøvd ut, bl.a. i en felles beredskapsøvelse i Andrejeva. Svenske og finske myndigheter ønsker med utgangspunkt i den norsk-russiske varslingsprosedyren å utvikle tilsvarende bilaterale avtaler med Russland.

Strålevernet har fulgt opp rollen som fagdirektorat for UD gjennom jevnlig rådgivning, skriftlige innspill til departementet samt bistand i tilknytning til internasjonale konvensjoner, prosesser og møtedeltagelse. Deltagelse i internasjonale fora gir mulighet til å fremme norske interesser, men gir også økt kompetanse av viktighet for vår nasjonale forvaltning. Strålevernet bistod UD i forberedelse med og gjennomføring av det årlige norsk-russiske atomkommisjonsmøtet ved Leningrad kjernekraftverk i St. Petersburg i september. Norsk-russisk ekspertmøte i mai hadde hovedfokus på tokt, miljøovervåkning og konsekvensvurderinger. Det vurderes nå et mulig nytt tokt i 2018 til Komsomolets.

Av aktiviteter i IAEA kan vi spesielt trekke frem forberedelser i tilknytning til Generalkonferansen og resolusjonene. Det har også vært mye arbeid i forhold til ministerkonferansen om Security som ble arrangert i desember. Strålevernet ble bedt om å lede et nytt nettverk for strålevernsmyndighetene i europeiske og sentralasiatiske land, kalt European Central Asian Safety Network (EuCAS), bl.a. på grunn av vår samarbeidserfaring over mange år med russiske, ukrainske og sentralasiatiske strålevernsmyndigheter. Norske, finske, svenske og hviterussiske strålevernsmyndigheter har inngått en avtale om å bistå hviterussiske myndigheter med beredskapsarbeid i forbindelse med bygging av nye reaktorer. Det har som vanlig vært aktiviteter i NDEP-fondet for atomsikkerhetsprosjekter i Nordvest-Russland som administreres av EBRD.

Det ble jobbet tett med UD i forbindelse med forberedelser til og deltagelse på toppmøtet i Washington i Nuclear Security Summit i april 2016. Statsministeren fikk i denne anledning en

forberedende orientering på Strålevernet. Norges innsats både i Russland og Ukraina og gjennomføring av Iran-avtalen, ved å verifisere transport av ikke-anriket uran fra Kasakhstan til Iran, ble særlig omtalt på Nuclear Security Summit (NSS). Strålevernet har også bidratt i utformingen av den norskledede operasjonen til NSS på høyanriket uran og oppfølgingen av denne, spesielt med tanke på å opprette en rapporteringsmekanisme for høyanriket uran hos IAEA.

Strålevernet arrangerte i samarbeid med UD et internasjonalt koordineringsmøte for nasjoner og institusjoner som er aktivt engasjert i atomikkerhetsprosjekter i Ukraina. Møtet kom i stand som et resultat av uttrykt behov i G7 Globalt Partnerskaps arbeidsgruppe og fant sted samtidig med president Poroshenkos besøk i Oslo i oktober.

Strålevernet har videreført atomikkerhetssamarbeidet med Romania og Slovakia finansiert med EØS-midler og utarbeidet forslag til ytterligere styrking av samarbeid med de øst- og sentral-europeiske land i neste programperiode 2014-2021.

Strålevernet har fulgt opp ordningen fra 1. juli 2014 om bredere og nærmere samarbeid mellom UD og Strålevernet på området Eksportkontroll, med sikte på styrket samhandling. Dette omfatter bl.a. rådgivning og deltagelse i internasjonale fora, samt kompetanse- og informasjonsutveksling.

Strålevernet får en egen belastningsfullmakt for det såkalte NorNed-samarbeidet (Statens strålevern, FFI, IFE og NORSAR) om verifikasjon av kjernefysisk nedrustning. NorNed-samarbeidet omfatter videreføring av innsatsen i det norsk-britiske verifikasjonsprosjektet, som i 2016 ble utvidet til også å omfatte USA og Sverige, samt deltagelse i det internasjonale partnerskapet for verifikasjon av nedrustning (IPNDV) som ble etablert i 2015. Strålevernet bidrar faglig inn mot disse aktivitetene i tillegg til prosjektstyring og tilskuddsforvaltning av de øvrige tre aktørene fra norsk side.

3.3 Arbeidet for Klima- og miljødepartementet

Forurensningsloven, mv.

Vi har gitt 4 nye tillatelser etter forurensningsloven i løpet av 2016, både til industri, avfallsmottak, petroleumsindustrien og forskning. I tillegg er 11 tillatelser endret etter søknad om utvidelse.

Strålevernet har gjennomført flere tilsyn og gjennomgått årsrapporter fra alle virksomheter som har tillatelse etter forurensningsregelverket. Det har blitt gjennomført et tilsyn ved forbrenningsanlegg med tillatelse til å motta radioaktivt avfall (Senja Avfall IKS). Det ble gitt tre avvik knyttet til mottak, kontroll og forbrenning av radioaktivt avfall. Det ble gjennomført tilsyn ved deponi for alunskifer og potensiell syredannende bergarter og det ble gitt to avvik, et på manglende skriftlighet på risikovurderinger og beredskap og et avvik for manglende etterfølgelse av krav i virksomhetens tillatelse med hensyn på prøvetakning. Det har blitt gjennomført to tilsyn, ved helseforetakene Aleris Helse AS, Frogner og Helse Førde HF. Hos Aleris Helse AS ble det gitt et avvik grunnet manglende skriftlighet i internkontrollsystemet, og hos Helse Førde HF ble det gitt tre avvik grunnet manglende skriftlighet i internkontrollsystemet og feil i prosedyrer som beskriver påkrevd lagringstid av radioaktivt avfall før avhending som ikke-radioaktivt avfall. Videre har det blitt gjennomført to tilsyn med petroleumsindustrien. Det ene av tilsynene var felles tilsyn sammen med Miljødirektoratet. I dette tilsynet ble det gitt avvik for bruk av feil grenseverdi for hva som klassifiseres som radioaktivt avfall, og et avvik som omhandlet mangelfull kvalitetssikring av målinger av utslipp til sjø. Det ble også gitt en anmerkning som gjaldt enkelte mindre mangler i styringssystemet. I det andre tilsynet ble det ikke funnet avvik og ikke gitt anmerkninger. I år har det blitt gjort et tilsyn i Himdalen etter forurensningsloven. Det ble ikke gitt noen avvik eller anmerkninger.

Strålevernet har et godt samarbeid med Miljødirektoratet, spesielt i saksbehandling av virksomheter som begge myndigheter regulerer. Dette har i år blitt videreutviklet ved behandling

av søknader i forbindelse med import av petroleumsinstallasjoner som kan inneholde radioaktive stoffer, og ved gjennomføring av felles tilsyn av petroleumsinstallasjoner. Strålevernet har også samarbeidet med Miljødirektoratets om nullutslippsrapporten som ble oversendt KLD.

Spørsmålet om hele eller deler av forurensningsloven §43-47 om kommunal og statlig beredskap og statlig aksjonsledelse bør gjøres gjeldende for radioaktiv forurensning er utredet og vår anbefaling ble gitt til KLD. Forslaget sendes snart på høring.

Oppdraget om beredskapsplanverk for miljøsektoren ble levert. Strålevernet leverte også et øvingsopplegg for miljøsektorens håndtering av en atomhendelse. Målet er å forankre planverket i sektoren og avholde en stor øvelse for miljøsektoren i 2017.

«Utredning av behov for kapasitet til behandling og håndtering av radioaktivt avfall fram mot 2035» er oversendt KLD. Utredningen gir en oversikt over avfallstyper og mengder radioaktivt avfall sammenstilt med forventet kapasitet i avfallsbehandlingssystemet. Konklusjonene i rapporten vil bidra til å forme forvaltningen av radioaktivt avfall, og vil bli fulgt opp videre.

Strålevernet har foreslått endringer i Rammeforskriftens kapittel IX for å presisere at HMS-regelverket for petroleumsvirksomheten også omfatter radioaktivitet, og at Strålevernet dermed er å anse som en forurensningsmyndighet i henhold til regelverket. Forslaget inngikk i Ptils årlige revisjon av forskriftene. Det har vært på høring og er nå lagt fram og venter å bli vedtatt i statsråd.

Strålevernet har arrangert en workshop i samarbeid med HERCA, franske og spanske strålevernsmyndigheter om implementeringen av EUs direktiv Basic Safety Standard om forvaltning av NORM og byggematerialer. Frist for medlemslandene for å implementere direktivet er begynnelsen av 2018. Deltakere fra EU, IAEA, European Committee for Standardisation samt 15 land.

Det er sendt brev til Klima- og miljødepartementet (KLD) med kopi til HOD vedrørende vurdering av oppfølgingsbehov av anbefalingene fra «The Joint Convention on the Safety of Spent Fuel Management and on the Safety of Radioactive Waste Management» (Felleskonvensjonen). Strålevernet følger opp anbefalingene i det videre arbeidet med KVU'ene i KS1 prosessene.

Miljøovervåking

Strålevernet koordinerer det nasjonale miljøovervåkningsprogrammet for radioaktivitet, og det utføres i samarbeid med bl.a. Havforskningsinstituttet og Norsk institutt for naturforskning. Overvåkningsprogrammet for radioaktivitet i miljøet er i rute. I juli og august ble prøveinnsamling i Nordsjøen gjennomført, og høyt prioriterte tidsserier for cesium-137 fra radioaktivt nedfall følges opp i det terrestriske miljøet. Et pilotprosjekt for å avdekke eventuell fare for radioaktiv forurensning fra byggegroper o.l. er avsluttet. Resultatene indikerer at avrenning av uran kan oppstå fra flater av alunskifer som avdekkes i forbindelse med utgraving.

I nordområdene er det flere potensielle kilder til radioaktiv forurensning, deriblant den havarerte ubåten Komsomolets, som gikk ned sørvest for Bjørnøya i 1989. Overvåkingen utført av Norge rundt Komsomolets har nylig blitt oppsummert. Undersøkelser fra 1991-1993 viste forhøyde verdier av cesium-137 rundt vraket. Dette har ikke vært observert senere av norsk overvåking, men ubåten er i en slik tilstand at den årlige overvåkingen bør fortsette for å utelukke eller oppdage nye lekkasjer.

Overvåkingen av technesium-99 i de åpne havområdene er ytterligere redusert fordi utslippene fra Sellafield nå er svært lave. Utviklingen følges imidlertid fortsatt med tang- og vannprøver fra flere kyststasjoner. Prøvetakingen av naturlig radioaktivitet har økt noe, dette prioriteres for å kunne oppdage eventuell forurensning som følge av NORM-utslippene fra oljeindustrien.

Radioaktive stoffer som cesium-137 og polonium-210 overføres i hele næringskjeden til store rovdyr. I 2016 ble det utviklet modeller for beregning av nivåene i ulike vevstyper hos gaupe, jerv

og ulv. NINA har utviklet en database for lagring av radioaktivitetsdata. Strålevernet vil få en direkte tilgang til overvåkningsdata som NINA er ansvarlig for. En slik rask og sikker dataflyt er viktig, spesielt i en eventuell krisesituasjon.

Resultater fra ny landsomfattende undersøkelse av radioaktivt cesium i jord og planter, viser store geografiske forskjeller. Prøvetaking blir gjennomført hvert 10. år for å få kunnskap om de langsiktige endringene. Tidsserien viser at miljøets sårbarhet for radioaktivt nedfall kan ha store geografiske variasjoner selv over lang tid. Overvåkning av radioaktivitet i villrein viser at nivåene nå reduseres svært langsomt. Det er store geografiske forskjeller mellom villreinstammer og flere steder er det den fysiske nedbrytningen av cesium-137, som er 30 år, som er avgjørende for videre nedgang. Det er også betydelig variasjon fra år til år.

Strålevernet har gjennomført det årlige koordineringsmøtet med Havforskningsinstituttet om det marine miljøovervåkningsprogrammet, og samordnet den terrestriske delen av overvåkingen med Miljødirektoratet. Resultater og data fra overvåkingen formidles på Miljøstatus.no. Strålevernet rapporterer miljøovervåkningsdata til programmet Miljøovervåkning på Svalbard og Jan Mayen (MOSJ) og OSPAR. Strålevernet har et samarbeid med Russland om overvåking av radioaktivitet i Barentshavet og nærliggende landområder. Resultater fra dette samarbeidet kan finnes på barentsportalen.com.

Strålevernet deltar i overvåkningsgruppen og er fast deltaker i Faglig Forum for de norske havforvaltningsplaner og bidrar i de underleggende arbeidsgrupper. I 2016-2019 er arbeidet konsentrert om å utarbeide det faglige grunnlaget for revideringen av forvaltningsplanen for Barentshavet.

Strålevernet har formannskapet i OSPARs radioaktivitetsgruppe og deltar aktivt i gruppens arbeid, deriblant i flere utredninger. Strålevernet deltar i en arbeidsgruppe sammen med Kystverket for å øke kunnskap og beredskap knyttet til transport av radioaktivt avfall og reaktordrevne fartøy i våre nære havområder.

Strålevernet leder i CERAD SFF forskningsgruppene for overføring av radionuklider i miljøet, økosystemtilnærming og kombinerte effekter av UV- og radioaktiv stråling. Gruppens arbeid bidrar til å redusere usikkerhetene på disse områdene, og vil dermed kunne bidra til å forbedre metodene Statens strålevern bruker til miljørisikovurdering.

4 Styring og kontroll i virksomheten, jf. administrative føringer

Det er Strålevernets vurdering at vi har en effektiv styring og en god ressursutnyttelse. Det at Strålevernet betjener tre departementer nødvendiggjør særlig at vi har fokus på at ressursutnyttelsen er avpasset og koordinert innen de ulike ansvarsområdene.

Når det gjelder styring og kontroll av produksjon, har vi et program der vi systematisk og jevnlig gjennomgår temaene/hovedoppgavene (gitt av VP, instruks og tildelingsbrev mv) – med tanke på status, avvik og utfordringer. Dette gir en detaljert og ukomplisert innsikt for å styre og omstille etter departementenes behov for Strålevernets tjenester. Det at Strålevernet har kritisk masse til å utføre hovedoppgavene – men samtidig ikke er større enn at beslutninger effektivt kan følges opp, gjør oss elastiske og operative.

Strålevernet oppfylder kravene til sikkerhetsarbeidet etter sikkerhetsloven og de tilhørende forskrifter. Etter vår vurdering er det lagt til rette for i plandokumentene å kunne håndtere situasjoner knyttet til krise, katastrofer og krig. Strålevernet har rapportert om sikkerhetstilstanden til Helse- og omsorgsdepartementet.

5 Vurdering av framtidssutsikter

Det er ingen åpenbare tegn - basert på en jevnlig vurdering av både interne og eksterne svakheter og styrke, trusler og muligheter – som indikerer at Statens strålevern ikke kan dekke samfunnets behov for forvaltning, beredskap og sikkerhet, overvåking og kunnskapsproduksjon i årene som kommer – med mindre rammebetingelsene på en eller annen måte vil gå ut over Strålevernet helt spesifikt.

Faglige og forvaltningsmessige utfordringer fremover er reflektert i Strålevernets strategiske plan 2015 – 2017. Det er særlig verdt å nevne utfordringene knyttet til e-helse, etableringen av protonterapi og omlegging av vår rolle i mammografiprogrammet. Videre vil utvikling av sikkerhets- og sikringsarbeidet vedrørende beslutninger om lagring av brukt kjernebrensel og nedlegging av de norske reaktorene som IFE driver, ha store konsekvenser for Strålevernets kompetanseutvikling og myndighetsutøvelse.

Statens strålevern ble etablert som etat i Helsedirektoratet fra 2016. Denne etableringen har vært diskutert i flere sammenhenger og fora – særlig fordi det er uenighet om behovet for en selvstendig og uavhengig myndighet på strålevern- og atomsikkerhetsområdet blant de tre «eier-departementene». En arbeidsgruppe ledet av Helse- og omsorgsdepartementet med representasjon fra Klima- og miljødepartementet, Utenriksdepartementet, Forsvarsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet utreder nå endelig spørsmålet om det konstitusjonelle ansvar og organisering av Statens strålevern.

6 Årsregnskapet

6.1 Ledelsens kommentar til årsregnskapet 2016

Statens strålevern var også i 2016 et forvaltningsorgan som fører regnskap i henhold til kontantprinsippet, slik det framgår av årsregnskapet.

Årsregnskapet utgjør del 6 i årsrapporten til Helse- og omsorgsdepartementet, Klima- og miljødepartementet og Utenriksdepartementet.

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelsene om økonomistyring i staten. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av Strålevernets disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

6.2 Oppstilling av bevilgningsrapporteringen

Bevilgningsrapporteringen viser at i 2016 var:

Bevilgningsrapporteringen, se pkt. 6.2, viser at i 2016 var:

- de disponerte bevilgningene NOK 201 160 470
- bevilgingen fra Helsedirektoratet var NOK 6 500 000 øremerket til arbeidet som tilsynsmyndighet på atomenergiloovområdet
- bevilgingen fra Helsedirektoratet var NOK 4 180 000 til anskaffelser på nasjonal atomberedskapsområdet
- bevilgingen fra HOD var NOK 3 500 000 øremerket til nasjonal atomberedskap,

- belastningsfullmakten fra UD til tilskuddsforvaltningen var NOK 46 300 000; videre til direktoratsoppgavene NOK 19 000 000.
- belastningsfullmaktene fra KLD var NOK 18 687 000.

6.3 Oppstilling av artskontorrapportering

Artskontorrapporteringen viser at i 2016 var:

- netto utgifter til samlet drift NOK 113 972 870
- investeringen NOK 6 974 522.

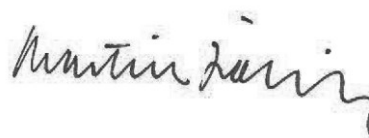
Statsregnskapet, jf. formalkravene iht. R-115 er følger i vedlegg

Årsregnskapet er ikke ferdig revidert. Når revisjonsberetningen er klar fra Riksrevisjonen er vi ikke underrettet om; den vil bli publisert på Strålevernet nettside så snart den er offentlig.

Østerås, dato 26.januar 2017

Ole Harbitz
direktør

Martin Høyby
avdelingsdirektør

7 Vedlegg

Statsregnskapet, jf. formalkravene iht. R-115 e

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2016

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2016	Merutgift (-) og mindretgift
0720	Driftsutgifter (gyldig fra 201601)	01	Driftsutgifter		82 391 000	81 689 097	701 903
0720	Spesielle driftsutgifter (gyldig fra 201601)	21	Spesielle driftsutgifter		27 650 000	19 901 906	7 748 094
0720	Maskiner, EDB, ADK (gyldig fra 201601)	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold		4 108 000	2 848 477	1 259 523
1423	Radioaktiv forurensning i det ytre miljø (gyldig fra 201601)	01	Driftsutgifter		14 293 000	14 282 573	10 427
0118	Nordområdetiltak m.v. Driftsutgifter	01	Driftsutgifter		22 619 788	22 224 462	395 326
0118	Nordområdetiltak og prosjektsamarbeid med Russland	70	Tilskudd		46 300 000	43 385 164	2 914 836
0118	Støtte til utvikling av samfunn, demokrati og menneskerettigheter mv.	71	Tilskudd		3 063 715	3 063 715	0
0702	Atomberedskap, spesielle driftsutg.	21	Spesielle driftsutgifter		3 500 000	3 249 585	250 415
1410	Miljøvernforskning og miljøovervåking	21	Spesielle driftsutgifter		4 394 000	4 394 002	-2
1633	Nettoordning for mva i staten	01	Driftsutgifter		0	6 121 491	
Sum utgiftsført					208 319 503	201 160 470	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling*	Regnskap 2016	Merinntekt og mindreinntekt(-)	
3720	Diverse inntekter	02	Diverse inntekter	31 268 000	20 751 551	-10 516 449	
3720	Gebyrer	04	Gebyrer mm - driftsinntekt	5 616 000	5 616 000	0	
5605	Renter av statskassensbeholdninger og andre fordringer	83	Renter av statskassensbeholdninger og andre ford	0	6 619	6 619	
5309	Tilfeldige inntekter, ymse	29	Tilfeldige inntekter, ymse	0	156 099		
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift mm - driftsinntekt	0	10 360 444		
Sum inntektsført					36 884 000	36 890 713	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet					164 269 757		

Kapitalkontoer	Norges Bank KK /innbetalinger	31.12.2016	31.12.2015	Endring
60050701	Norges Bank KK /innbetalinger	31 258 005		
60050702	Norges Bank KK/utbetalinger	-199 062 536		
707005	Endring i mellomvarende med statskassen	3 534 774		
Sum rapportert		0		

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)	23.12.2016	31.12.2015	Endring
707005	Mellomvarende med statskassen	-16 450 226	3 534 774

* Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter. Se note B for nærmere forklaring.

Rapport kjørt: 23.01.2017

Virksomhet: S5 - Statens strålevern

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
072001	0	82 391 000	82 391 000
072021	0	27 650 000	27 650 000
072045	0	4 108 000	4 108 000
142301	0	14 293 000	14 293 000
011801	0	22 619 788	22 619 788
011870	0	46 300 000	46 300 000
011871	0	3 063 715	3 063 715
070221	0	3 500 000	3 500 000
141021	0	4 394 000	4 394 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindre utgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
072001	"kan overføres"	701 903		701 903				701 903	[5% av årets tildeling i note A]	701 903
072021		7 748 094		7 748 094				7 748 094	[5% av årets tildeling i note A]	
072045	"kan overføres"	1 259 523		1 259 523				1 259 523	[5% av årets tildeling i note A]	1 259 523
142301		10 427		10 427				10 427		
011801	"kan overføres"	395 326		395 326				395 326	[Sum årets og fjorårets tildeling]	
011870		2 914 836		2 914 836						
011871		0								
070221	"overslagsbevilgning"	250 415		250 415						
141021	"overslagsbevilgning"	-2		-2						
372002					-10 516 449					
372004					0					

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaringer

Kommentarer til mindreutgifter post 01 - søkes overført til 2017

Mindre utgift post 01 skyldes forskyning av levering til 2017 på bestilt og planlagt levert utstyr, samt forsinkelels av medlemskontingent

Kommentarer til mindreutgifter post 21 - ses i sammenheng med mindre inntekter post 02

Mindre utgift post 21 skyldes lavere aktivitet i eksterntfinansierte prosjekter. Ingen vesentlig avvik ifh rapport per. 31.8.16

Kommentarer til mindreutgifter post 45 - overføres til 2017

Mindre utgifter post 45 kr. 1 259 523 søkes overført til 2017 til bestilt utstyr med levering i 2017.

Kommentarer til mindreinntekter post 02 - ses i sammenheng med mindre utgifter post 21

Mindre inntekter skyldes:

- 1) Omfanget av oppdrag i 2016 er totalt mindre enn samlet budsjett for posten, i tillegg er inntekter basert på eksterntfinansiering av prosjekter hvor utgifter fremkommer på post 21. Ingen avvik ifh rapport per 30.4 og 31.8
- 2) Det har vært lavere aktivitet i eksterntfinansiert prosjekter. Ingen vesentlig avvik ifh rapport per. 31.8.16

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Mottatte belastningsfullmakter

Stikkordet «kan overføres»

Stikkordet «kan benyttes under»

Stikkordet «overslagsbevilgning»

Avgitte belastningsfullmakter (utgiftsført av andre)

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2016

	Note	2016	2015
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	5 616 000	5 506 000
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	13 634 141	13 811 232
Salgs- og leieinnbetalinger	1	7 117 409	6 237 387
Andre innbetalinger	1	0	0
Sum innbetalinger fra drift		26 367 551	25 554 619
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	85 458 349	84 222 403
Andre utbetalinger til drift	3	54 882 071	65 922 206
Sum utbetalinger til drift		140 340 421	150 144 609
Netto rapporterte driftsutgifter		113 972 870	124 589 990
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	0	0
Sum investerings- og finansinntekter		0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	6 974 522	6 371 561
Utbetaling til kjøp av aksjer	5,8B	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	157	531
Sum investerings- og finansutgifter		6 974 679	6 372 092
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		6 974 679	6 372 092
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	6 619	13 698
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		6 619	13 698
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	47 723 879	69 607 529
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		47 723 879	69 607 529
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *			
Grupplivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		156 099	157 287
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		10 360 444	10 208 078
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		6 121 491	5 908 767
Netto rapporterte utgifter på felleskapitler		-4 395 052	-4 456 598
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		164 269 757	196 099 314

Oversikt over mellomværende med statskassen **

		2016	2015
Eiendeler og gjeld			
Fordringer	8	2 475	60 878
Kasse		0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank		0	0
Skyldig skattetrekk	8	-3 703 772	-3 669 454
Skyldige offentlige avgifter	8	-582 804	-1 502 689
Annen gjeld	8	-8 631 351	-11 338 961
Sum mellomværende med statskassen	8	-12 915 452	-16 450 226

* Andre ev. inntekter/utgifter rapportert på felleskapitler spesifiseres på egne linjer ved behov.

** Spesifiser og legg til linjer ved behov.

Note 1 Innbetalinger fra drift

	31.12.2016	31.12.2015
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Gebyrer m.m. - driftsinntekt	5 616 000	5 506 000
Sum innbetalinger fra gebyrer	5 616 000	5 506 000
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Tilskudd fra Norges forskningsråd	2 844 427	3 654 106
Tilskudd fra andre departement	100 000	1 240 242
Tilskudd fra EU	245 392	97 677
Andre tilskudd og overføringer	1 903 637	1 524 314
Oppdragsinntekter	8 540 686	7 294 893
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	13 634 141	13 811 232
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Salgsinntekt avg.pl.tjenester	6 793 043	6 088 153
Salgsinntekt avg.fri tjenester	155 067	9 595
Kantinesalg	169 299	139 639
Sum salgs- og leieinnbetalinger	7 117 409	6 237 387
<i>Andre innbetalinger</i>		
Sum andre innbetalinger	0	0
Sum innbetalinger fra drift	26 367 551	25 554 619

Note 2 Utbetalinger til lønn

	31.12.2016	31.12.2015
Lønn	76 377 912	74 123 192
Arbeidsgiveravgift	10 360 444	10 208 078
Pensjonsutgifter*	0	0
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-2 411 991	-1 237 757
Andre ytelser	1 131 984	1 128 891
Sum utbetalinger til lønn	85 458 349	84 222 403
<i>* Denne linjen benyttes av virksomheter som innbetaler pensjonspremie til SPK.</i>		
Antall årsverk:	118,9	122

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2016	31.12.2015
Husleie	7 958 222	8 760 138
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	23 809	1 171
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	1 966 085	1 987 346
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	1 495 569	1 740 129
Mindre utstysanskaffelser	724 240	1 222 841
Leie av maskiner, inventar og lignende	164 002	203 167
Kjøp av fremmede tjenester	22 236 464	30 082 759
Reiser og diett	8 547 232	9 233 812
Øvrige driftsutgifter	11 766 449	12 690 843
Sum andre utbetalinger til drift	54 882 071	65 922 206

Spesifisering øvrige driftsutgifter

Rekvisita; kontor, laboratorie, kjemikaler mm	1 816 288	1 689 810
Publisering, trykking, annonser, bibliotek; faglitt. Database	1 357 319	1 008 901
Kurs, seminarer, andre arrangement for egne og eksterne	3 023 005	4 516 239
Telefoni og datakommunikasjon mm	2 526 430	2 309 555
Porto, frakt, utgifter til kjøretøy	736 341	680 846
Medlemskontingenter	1 560 886	1 828 668
Representasjon	583 734	487 784
Grafisk design, bank gebyrer, lisensavg.	162 446	169 040
Kontrollsum	11 766 449	12 690 843

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2016	31.12.2015
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0

	31.12.2016	31.12.2015
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	0	531
Valutatap	157	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	157	531

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2016	31.12.2015
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende	2 661 214	1 738 216
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Beredskapsanskaffelser	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	4 271 720	3 673 152
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	41 589	960 192
Sum utbetaling til investeringer	6 974 522	6 371 561

	31.12.2016	31.12.2015
<i>Utbetaling til kjøp av aksjer</i>		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2016	31.12.2015
Renteinntekter	6 619	13 698
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	6 619	13 698

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2016	31.12.2015
Tilskudd til kommuner	0	300 000
Tilskudd til fylkeskommuner	19 116 000	0
Tilskudd til ikke-finansielle foretak	2 808 125	17 959 673
Tilskudd til idelle organisasjoner	14 941 090	25 806 261
Tilskudd til utlandet	10 858 664	25 541 595
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	47 723 879	69 607 529

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2016	31.12.2016	Forskjell
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	493 571	0	493 571
Andre fordringer	2 475	2 475	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
Sum	496 046	2 475	493 571
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-7 148 258	0	-7 148 258
Skyldig skattetrekk	-3 703 772	-3 703 772	0
Skyldige offentlige avgifter	-672 063	-582 804	-89 259
Annen kortsiktig gjeld	-8 631 351	-8 631 351	0
Sum	-20 155 443	-12 917 927	-7 237 517
Sum	-19 659 398	-12 915 452	-6 743 946

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 8 B

Til Annen kortsiktig gjeld

Mottatt forskuddsbetaling, (oppdrag)	-8 669 131
Annet	37 780

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap*
<i>Aksjer</i>							
Selskap 1							
Selskap 2							
Selskap 3							
Balanseført verdi 31.12.2016							0

* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balanseført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskapet.

Statens strålevern
Norwegian Radiation Protection Authority

2017

StrålevernRapport 2017:1
Årsrapport 2016

ISSN 1891-5191 (online)
ISSN 0804-4910 (print)